

FINANSTILSYNETTHE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAYFinansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO11-920-1
18.02.2011**SAKSBEHANDLER:**

Jan Erik Bakke

VÅR REFERANSE:

11/1712

DERES REFERANSE:**DIR.TLF:**

22 93 99 80

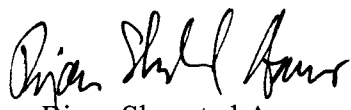
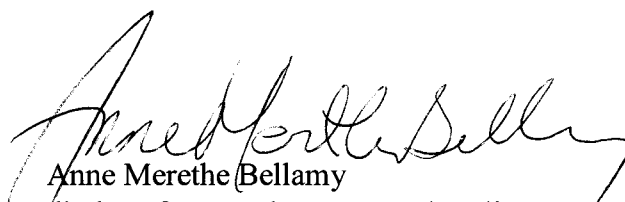
ARKIVKODE:

542.5

Høringsnotat om årsregnskapsforskrift for pensjonsforetak

Finanstilsynet oversender utkast til høringsnotat om årsregnskapsforskrift for pensjonsforetak, se vedlegg.

For Finanstilsynet

Bjørn Skogstad Aamo
finanstilsynsdirektør
Anne Merethe Bellamy
direktør for regnskaps- og revisortilsyn**FINANSTILSYNET**

REVIERSTREDET 3

POSTBOKS 1187 SENTRUM

0107 OSLO

TELEFON: 22 93 98 00

TELEFAKS: 22 63 02 26

post@finanstilsynet.no

www.finanstilsynet.no

FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Utkast til høringsnotat

Høringsnotat om årsregnskapsforskrift for pensjonsforetak

Pensjonskasser og
innskuddspensjonsforetak

DATO:

18. februar 2011

Innhold

1 Innledning	4
2 Pensjonskasser	4
2.1 Innledning	4
2.1.1 Utgangspunkt	4
2.1.2 Forholdet til IFRS	5
2.2 Innregning og måling	5
2.2.1 Årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper	5
2.2.2 Vurdering og forslag	6
2.3 Oppstillingsplaner	6
2.3.1 Årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper	6
2.3.2 Vurdering og forslag	6
2.4 Noteopplysninger	7
2.4.1 Årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper mv.	7
2.4.2 Endringer i regnskapslovens notekrav	8
2.4.3 Vurdering og forslag	8
2.5 Pensjonskasser med pensjonsordninger uten forsikringselement	9
3 Innskuddspensjonsforetak	10
3.1 Innledning	10
3.2 Gjeldende rett	10
3.3 Vurdering og forslag	11
4 Merknader til utkast til forskrift	12
5 Utkast til forskrift om årsregnskap m.m. for pensjonsforetak	21

1 Innledning

Pensjonskasser skal utarbeide årsregnskap etter reglene i regnskapsloven og forskrift av 27. februar 2001 nr. 188 om årsregnskap m.m. for pensjonskasser. Forskriften har siden 2008 angitt at bestemmelsene som gjelder for livsforsikringsselskaper i årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper *“inntil videre skal anvendes så langt de passer”*. Finanstilsynet foreslår i dette høringsnotatet at forskriften erstattes med en mer tilpasset og helhetlig årsregnskapsforskrift for pensjonskasser. Nærmere omtale er gitt i kapittel 2.

Forsikringsvirksomhetsloven åpner for etablering av innskuddspensjonsforetak. Det har til nå ikke vært gitt egne regnskapsregler for slike foretak, hvilket betyr at regnskapsloven gjelder fullt ut. Finanstilsynet har vurdert behovet for egne regler for innskuddspensjonsforetak i kapittel 3.

Regelteknisk er det slik at regnskapsloven gjelder med mindre noe annet følger av årsregnskapsforskriften. Årsregnskapsforskriften kan i henhold til regnskapsloven § 10-1 inneholde bestemmelser som utfyller eller fraviker regnskapsloven kapittel 3 til 7. Hensynet til leservennlighet kan i enkelte tilfeller tilsi en mer helhetlig regulering i forskriften gjennom også å innta relevante lovkrav.

Det er også en regelteknisk utfordring knyttet til hvordan relevante krav i IFRS bør reguleres. I årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper er dette hovedsakelig gjort dels gjennom henvisning til IFRS og dels gjennom henvisning til forskrift om forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarter. Hensynet til leservennlighet har medført at Finanstilsynet i dette høringsnotatet i større grad har tatt relevante IFRS-krav direkte inn i forslaget til forskrift (ord for ord).

2 Pensjonskasser

2.1 Innledning

2.1.1 Utgangspunkt

I forarbeidene til forsikringsvirksomhetsloven, Ot.prp. nr. 68 (2004-2005) side 41, uttaler Finansdepartementet: *“Virksom konkurranse mellom pensjonskasser og livsforsikringsselskaper fordrer at de to typene av pensjonsinnretninger behandles likt, med mindre det er særegne forhold som skulle tilsi ulik behandling.”* Utgangspunktet for Finanstilsynets vurderinger er bestemmelsene i årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper, men hvor særegne forhold ved pensjonskasser er søkt hensyntatt.

Enkelte forskjeller mellom pensjonskasser og livsforsikringsselskaper tilsier ulikt regelverk. Pensjonskasser er selveiende institusjoner atskilt fra foretak, kommune eller annen institusjon som har etablert pensjonskassen. Et livsforsikringsselskap kan enten være aksjeselskap eller gjensidig selskap. Pensjonskasser kan kun tilby pensjonsprodukter til en bestemt arbeidsgiver eller gruppe av arbeidsgivere. Etterspørselen etter regnskapsinformasjon fra pensjonskassene er derfor normalt mer begrenset. Et av formålene med pensjonskassenes

regnskapsrapportering vil være å informere foretaket/kommunen om kostnadene ved pensjonsordningen mv. og om oppnådd avkastning på pensjonsmidlene. Medlemmene vil i hovedsak være interessert i informasjon om oppnådd avkastning og pensjonskassens fremtidige evne til å oppfylle sine forpliktelser. For et børsnotert livsforsikringsselskap står informasjon til investorer og potensielle investorer i selskapets aksjer sentralt.

I den grad det i dette høringsnotatet foreslås avvik fra den systematikk eller de bestemmelser som gjelder for livsforsikringsselskaper, er disse avvikene først og fremst begrunnet i ovennevnte forskjeller.

2.1.2 Forholdet til IFRS

Etter årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper skal livsforsikringsselskaper utarbeide selskapsregnskapet i samsvar med IFRS med de begrensninger og tillegg som følger av særskilte bestemmelser i forskriften. Det samme gjelder konsernregnskap med mindre konsernregnskapet utarbeides fullt ut etter IFRS. For pensjonskasser foreslås det et annet utgangspunkt ved at regler i IFRS kommer til anvendelse dersom det følger av de enkelte bestemmelsene i årsregnskapsforskriften for pensjonsforetak. Finanstilsynets vurdering er at dette vil gi en mer oversiktlig og mindre teknisk krevende årsregnskapsforskrift.

Det foreligger en egen internasjonal regnskapsstandard for pensjonsinnretninger, IAS 26 *Regnskapsføring og rapportering av pensjonsinnretninger*. En pensjonsinnretning anses etter standarden som et selvstendig regnskapspliktig foretak som er atskilt fra arbeidsgiverne til pensjonsordningens deltakere. Forholdet mellom IAS 26 og øvrige internasjonale regnskapsstandarder er at alle øvrige standarder gjelder for pensjonsinnretningene i den utstrekning standardene ikke er erstattet av IAS 26. Standarden stiller enkelte krav til presentasjon av pensjonsordningene, verdsettelse av pensjonsmidlene og opplysninger i noter. Et særlig forhold er at pensjonsinnretningenes investeringer etter standarden skal regnskapsføres til virkelig verdi. Sammenlignet med reglene for livsforsikringsselskaper er kravene i IAS 26 betydelig mindre omfattende og til dels avvikende. Finanstilsynet finner det derfor ikke hensiktsmessig å benytte IAS 26 som utgangspunkt for utarbeidelsen av ny årsregnskapsforskrift for pensjonskasser.

2.2 Innregning og måling

2.2.1 Årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper

Årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper har to sett med regler for innregning og måling for livsforsikringsselskaper. Livsforsikringsselskaper som inngår i IFRS-konsern eller som har verdipapirer notert på regulert marked i en EØS-stat, skal anvende bestemmelsene om innregning og måling i IFRS (med enkelte begrensninger av valgmuligheter). Det er likevel en svært begrenset adgang til å fravike IFRS i samsvar med utvalgte bestemmelser i forskrift av 21. januar 2008 nr. 57 om forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder (forenklingsforskriften).

For livsforsikringsselskaper som ikke inngår i IFRS-konsern er plikten til å anvende målereglerne i IFRS begrenset til finansielle instrumenter og eiendom. Det er i tillegg særskilte regler for innregning og måling av forsikringsforpliktelser og investeringer i datterselskap mv. På andre områder kan selskapene velge mellom å anvende regnskapsloven kapittel 4 og 5 eller IFRS.

2.2.2 Vurdering og forslag

Etter Finanstilsynets vurdering bør det være like regler for innregning og måling av forsikringsforpliktelser, finansielle instrumenter, eiendom og investeringer i datterforetak mv. for pensjonskasser og livsforsikringsselskaper. Avvikende regler vil kunne påvirke for eksempel avkastningen til de forsikrede/medlemmene uten at dette gjenspeiler forskjeller i virksomheten i de to typer pensjonsinnretninger. Det vises også til at det historisk har vært like regler for pensjonskasser og livsforsikringsselskaper.

Som selveiende institusjoner vil ikke den mest omfattende IFRS-plikten for livsforsikringsselskaper være aktuell for pensjonskasser. Finanstilsynet foreslår regler for pensjonskasser tilsvarende det som gjelder for livsforsikringsselskaper som ikke inngår i IFRS-konsern. I realiteten innebærer forslaget en videreføring av gjeldende rett. Regelteknisk er det imidlertid enkelte forskjeller siden utgangspunktet etter årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper, er at IFRS skal benyttes med mindre annet er regulert særskilt i forskriften. For pensjonskasser er utgangspunktet foreslått å være det motsatte, jf. punkt 2.1.3.

Regler om innregning og måling av forsikringskontrakter, finansielle instrumenter, eiendom og investeringer i datterforetak mv. er tatt inn i forskriftsutkastet §§ 3-2 til 3-5.

Bestemmelsene er i hovedsak tilpasset IFRS, enten ved bestemmelser som hensyntar regler i IFRS eller ved direkte henvisning til IFRS. På øvrige områder kan pensjonskassene velge mellom å anvende regnskapsloven kapittel 4 og 5 og IFRS, jf. utkast til § 3-1.

Det vises til utkast til forskrift kapittel 3 med tilhørende merknader.

2.3 Oppstillingsplaner

2.3.1 Årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper

Årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper inneholder krav til livsforsikringsselskapenes resultatregnskap og balanse. Resultatregnskapet er sammensatt av teknisk regnskap, ikke-teknisk regnskap, skattekostnader og andre resultatkomponenter. Eiendelssiden i balansen er inndelt slik at eiendeler i selskapsporteføljen, kollektivporteføljen og investeringsvalgporteføljen vises atskilt. På gjeldssiden føres forsikringsmessige avsetninger som forsikringsforpliktelser med unntak av avsetninger til risikoutjevningsfond som presenteres på egen linje under opptjent egenkapital. Forsikringsforpliktelsene føres brutto. Rettighetene under en gjenforsikringskontrakt (gjenforsikringsandel) føres som en eiendel.

2.3.2 Vurdering og forslag

Pensjonskasser er i hovedsak omfattet av de samme virksomhetsreglene som livsforsikringsselskaper, jf. forsikringsvirksomhetsloven § 7-10. Det gjelder blant annet krav om inndeling av forvaltningskapitalen i porteføljer, minstekrav til avsetninger for forpliktelsene og tilordning av avkastning til forsikringstakerne/medlemmene. Som nevnt i punkt 2.2, foreslår Finanstilsynet at pensjonskassene omfattes av de samme krav til innregning og måling på sentrale områder som forsikringskontrakter, finansielle instrumenter, eiendom og investeringer i datterselskaper mv.

Finanstilsynet foreslår på denne bakgrunn tilsvarende krav til resultatregnskap og balanse for pensjonskassene. Det foreslås likevel enkelte justeringer. Justeringene innebærer blant annet

utelatelse av poster som ikke er relevante eller mindre sentrale for pensjonskassene (f.eks. salgskostnader) samt begrepsbruk bedre tilpasset pensjonskassenes virksomhet (f.eks. “pensjoner” i stedet for “erstatninger”). På noen områder er også kravene til underspesifisering redusert (f.eks. immaterielle eiendeler). Enkelte bestemmelser i kapittel 4 i årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper anses ikke nødvendig å regulere i årsregnskapsforskriften for pensjonsforetak. Det gjelder §§ 4-9 til 4-11, §§ 4-12 til 4-15 (som gjelder for skadeforsikringsselskaper), § 4-21, § 4-22, § 4-24, §§ 4-25 og 4-26 (som gjelder for skadeforsikringsselskaper) og § 4-30.

Det vises til utkast til forskrift kapittel 4 med tilhørende merknader.

2.4 Noteopplysninger

2.4.1 Årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper mv.

I årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper er det innført tre nivåer av krav til noteopplysninger som følge av tilpasningen av regelverket til IFRS. Rent teknisk er tilpasningen gjennomført ved henvisninger til IFRS samt til nasjonale krav tilpasset IFRS i forenklingforskriften.

Forskriftens maksimale IFRS-krav (“nivå 1 krav”) er forbeholdt selskaper i konsern der konsernregnskapet utarbeides etter IFRS samt selskaper som har utstedt verdipapirer som er notert på regulert marked i en EØS-stat. For disse selskapene gjelder blant annet samtlige opplysningskrav i IFRS 4 om forsikringskontrakter, IFRS 7 om finansielle instrumenter og IAS 40 om investeringseiendommer.

For øvrige livsforsikringsselskaper er kravene til å utarbeide noteopplysninger i samsvar med IFRS mindre omfattende (“nivå 2 krav”). Opplysningskravene i IFRS 4 kan fravikes med unntak for opplysninger om regnskapsprinsipper og virkningen av endringer i forutsetninger. Videre er det gitt enkelte lettelser fra kravene i IFRS 7, herunder adgang til å fravike enkelte av bestemmelsene om virkelig verdi.

I en overgangsperiode (regnskapsårene 2008 og 2009) kunne selskaper med “nivå 2 krav” på enkelte områder alternativt anvende tidligere bestemmelser i årsregnskapsforskriften¹. Den tidligere overgangsregelen i årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper ble videreført for pensjonskasser også for regnskapsåret 2010, jf. årsregnskapsforskriften for pensjonskasser § 1-2.

I årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper er det med virkning fra 2010 innført et tredje nivå av krav til noteopplysninger gjeldende for små skadeforsikringsselskaper. For disse selskapene er det en utvidet adgang til å fravike opplysningskrav i IFRS 7.

På områder hvor årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper ikke eksplisitt krever opplysninger i samsvar med IFRS, kan opplysningskravene i IFRS fravikes. Ved fravik skal det imidlertid gis opplysninger i samsvar med nærmere bestemte krav i forenklingforskriften. Bestemmelsene i forenklingforskriften er utformet med utgangspunkt i norske regnskapsstandarder og innebærer forenkling av kravene i IFRS.

¹ Dvs. bestemmelser som gjaldt før tilpasningen av årsregnskapsforskriften til IFRS.

Utover de ovennevnte kravene inneholder årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper opplysningskrav med bakgrunn i bestemmelser i regnskapsloven, forsikringsregnskapsdirektivet mv.

2.4.2 Endringer i regnskapslovens notekrav

Enkelte notebestemmelser i regnskapsloven ble endret og tilføyd gjennom endringslov 25. juni 2010 nr. 33. Bakgrunnen var en utredning om foretaksstyring og tiltak mot manipulasjon av finansiell informasjon, jf. NOU 2008: 16 og Prop. 117 L (2009-2010). Endringene er foreløpig ikke fullt ut reflektert i årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper.

Regnskapslovens bestemmelser om opplysninger om ytelser til ledende personer, jf. §§ 7-31 og 7-31b er endret dels gjennom innføring av nye krav vedrørende aksjebasert avlønning og dels gjennom klargjøring av kravene for henholdsvis store foretak og andre foretak (som ikke er små).

Det er innført et nytt krav i § 7-30b om opplysninger om vesentlige transaksjoner med nærstående parter. Som følge av lovkravet er krav om opplysninger om nærstående parter i forskrift om forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder § 4-17 opphevet.

Det er innført et nytt krav i § 7-1 femte ledd som krever tilleggsopplysninger dersom foretak er engasjert i aktiviteter med vesentlig risiko eller vesentlige fordeler som ikke er innregnet i balansen.

Det er innført et nytt krav i § 7-26 femte ledd om vesentlige indirekte eierbesittelser som gjelder for regnskapspliktige som er utstedere i henhold til verdipapirhandelloven § 5-4.

For øvrig er det foretatt en mindre teknisk endring av § 7-11a om aksjebasert betaling.

2.4.3 Vurdering og forslag

Finanstilsynet har ved utarbeidelsen av forslag til noteopplysninger for pensjonskasser særlig vurdert omfanget av IFRS-krav og hvordan kravene generelt kan gjøres lettere tilgjengelig teknisk sett. Forslaget hensyntar også endringer i regnskapsloven kapittel 7 som er relevante for pensjonskasser. For øvrig foreslås det i stor grad tilsvarende regler som for forsikringsselskaper.

Opplysningskrav i samsvar med IFRS foreslås begrenset til områder der pensjonskassene er pålagt å følge reglene om innregning og måling i IFRS. Innenfor denne avgrensningen foreslås det noen færre krav til opplysninger i samsvar med IFRS 7 om finansielle instrumenter enn det som gjelder for unoterte livsforsikringsselskaper. Kravene i standardene er videre i størst mulig utstrekning innarbeidet i forskriften ved egne bestemmelser, i stedet for ved rene henvisninger. Finanstilsynet antar at dette vil øke lesbarheten og bidra til en teknisk forenkling av forskriften.

På andre områder enn forsikringskontrakter, finansielle instrumenter, eiendom og investeringer i datterselskaper mv., kan pensjonskassene etter forslaget velge mellom å anvende reglene om innregning og måling i regnskapsloven kapittel 4 og 5 og IFRS, jf. utkast til § 3-1. Anvendelse av regnskapsloven kapittel 4 og 5 på enkeltområder, innebærer også anvendelse av relevante norske regnskapsstandarder. Det foreslås en presisering i forskriften om at foretak som velger å anvende bestemmelsene i regnskapsloven skal gi noteopplysninger

i samsvar med regnskapsloven § 4-6 om god regnskapsskikk, dvs. opplysningskrav som følger av norske regnskapsstandarder, jf. utkast til § 5-1 annet ledd. Foretak som velger å anvende reglene om måling og innregning i IFRS henvises til å følge opplysningskravene i forenklingsforskriften, jf. utkast til § 5-1 tredje ledd. I hovedsak gir dette samme opplysningskrav siden opplysningskravene i forenklingsforskriften tar utgangspunkt i kravene etter god regnskapsskikk. For foretak som velger reglene om innregning og måling i IFRS vil det gjelde enkelte særlige opplysningskrav i tilfeller hvor vurderingsreglene avviker fra regnskapslovens bestemmelser.

Kravene til opplysninger om ytelser til ledende personer i regnskapsloven § 7-31b som gjelder for store foretak, foreslås i hovedsak gjort gjeldende for pensjonskasser. Finanstilsynet viser til at pensjonskasser også etter gjeldende og tidligere regler omfattes av reglene for store foretak. For å lette tilgjengeligheten til bestemmelsene foreslås ordlyden fra regnskapsloven i stor grad inntatt i forskriften, jf. utkast til § 5-34.

Lovkravet om opplysninger om transaksjoner med nærstående parter foreslås tatt inn ved henvisning til regnskapsloven § 7-30b, jf. utkast til § 5-32. Finanstilsynet foreslår i tillegg en presisering om at selskap eller kommune med pensjonsordning i pensjonskassen i denne sammenheng alltid skal regnes som nærstående part. Det vises til forskrift til regnskapsloven av 7. september 2006 nr. 1062 § 7-30b-1 første ledd bokstav g som definerer en part som nærstående til et foretak dersom parten *“er en pensjonskasse eller lignende for de ansatte i foretaket ...”*.

Det nye kravet i regnskapsloven § 7-1 femte ledd om ikke-balanseførte aktiviteter med vesentlig risiko eller fordeler, foreslås tatt inn i forskriftens § 5-3.

Øvrige lovendringer (§§ 7-26 femte ledd og 7-11a) anses ikke å ha betydning for utformingen av årsregnskapsforskrift for pensjonskasser.

Det vises til utkast til forskrift kapittel 5 med tilhørende merknader.

2.5 Pensjonskasser med pensjonsordninger uten forsikringselement

Ovenstående vurderinger og forslag har som utgangspunkt pensjonskasser med virksomhet som regnes som livsforsikring. Spørsmålet i det følgende er hvilke regler som bør gjelde for pensjonskasser med pensjonsordninger uten forsikringselement.

Forsikringsvirksomhetsloven skiller mellom pensjonskasser med pensjonsordninger med og uten forsikringselement. Sistnevnte kategori pensjonskasser kan ikke overta pensjonsordninger som regnes som livsforsikring, jf. forsikringsvirksomhetsloven § 1-4. Slike pensjonskasser vil derfor ikke være forsikringsteknisk oppbygd. En rekke av bestemmelsene som gjelder for pensjonskasser med forsikringsrisiko gjelder imidlertid tilsvarende eller så “langt de passer” også for pensjonskasser uten forsikringselement, jf. forsikringsvirksomhetsloven § 7-10 og forskrifter til loven. Det gjelder blant annet krav til pristariffer, forvaltningskapitalen, minstekrav til avsetninger for forpliktelsene og tilordning av avkastning.

Finanstilsynet foreslår at bestemmelsene om innregning og måling (i forskriftsutkast kapittel 3), oppstillingsplaner (i forskriftsutkast kapittel 4) og noteopplysninger (i forskriftsutkast kapittel 5) også skal gjelde for pensjonskasser med pensjonsordninger uten forsikringselement, jf. utkast til forskrift § 1-4. Siden pensjonskassene ikke er forsikringsteknisk oppbygd er det imidlertid behov for enkelte tilpasninger, jf. utkast til forskrift § 6-1 Avsetninger i medhold av forsikringsvirksomhetsloven, § 6-2 Resultatregnskap, balanse mv. og § 6-3 Noteopplysninger.

Det vises til utkast til forskrift kapittel 6 med tilhørende merknader.

3 Innskuddspensjonsforetak

3.1 Innledning

Pensjonsordninger med innskuddspensjon uten forsikringselement kan opprettes i pensjonskasser (se punkt 2.5 foran), banker, innskuddspensjonsforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond.

Innskuddspensjonsforetak er aksjeselskap med virksomhet basert på kollektiv innskuddspensjon uten forsikringselement, jf. forsikringsvirksomhetsloven § 1-5 og lovens kapittel 8. Foretakene skal organiseres som aksjeselskap etter aksjeloven, men forsikringsvirksomhetsloven inneholder nærmere regler om blant annet kapitalforhold, vedtekter og organisering. Innskuddspensjonsforetakenes virksomhet skal for øvrig tilfredsstille en rekke av kravene i forsikringsvirksomhetsloven som gjelder for pensjonskasser med (og uten) forsikringsrisiko. Siden innskuddspensjonsforetakene ikke vil være forsikringsteknisk oppbygd er det imidlertid tatt et forbehold om at bestemmelsene gjelder "så langt de passer".

Reguleringen innebærer blant annet at forpliktelsene i henhold til pensjonsavtalene skal være sikret med eiendeler som minst motsvarer avsetningene for forpliktelsene, at det gjelder minstekrav til avsetninger for forpliktelsene, krav om pristariffer, porteføljeinndeling av forvaltningskapitalen og tilordning av avkastning til kundene.

3.2 Gjeldende rett

Det foreligger ikke særlige regnskapsregler for innskuddspensjonsforetak slik det gjør for finansnæringen for øvrig. Både banker, forsikringsselskap, pensjonskasser, verdipapirfond og verdipapirforetak har egne årsregnskapsforskrifter som inneholder tillegg og unntak fra regnskapsloven der særlige hensyn gjør det nødvendig. Innskuddspensjonsforetak reguleres i dag (utelukkende) av regnskapslovens regler.

3.3 Vurdering og forslag

De likeartede virksomhetsreglene mellom innskuddspensjonsforetak og pensjonskasser gjør det naturlig med samme regnskapsregulering som for pensjonskasser med pensjonsordninger uten forsikringselement. Det vises til punkt 2.5 og utkast til forskrift kapittel 6.

4 Merknader til utkast til forskrift

Til kapittel 1. Alminnelige bestemmelser

Til § 1-1. Virkeområde

Med pensjonsforetak menes pensjonskasser og innskuddspensjonsforetak, jf. forsikringsvirksomhetsloven § 1-1 første ledd. Pensjonskasser er definert i lovens § 1-4 og § 7-1. Innskuddspensjonsforetak er definert i lovens § 1-5 og § 8-1. Forskriften omfatter både private og kommunale pensjonskasser.

Til § 1-2. Anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder i selskapsregnskapet

Bestemmelsen svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 1-2 annet punktum.

Det fremgår av bestemmelsen at pensjonsforetak ikke kan benytte den generelle adgangen etter regnskapsloven til å utarbeide selskapsregnskapet fullt ut i samsvar med IFRS eller forskrift av 21. januar 2008 nr. 57 om forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder. Adgangen til å anvende IFRS foreslås kun regulert innenfor de rammer årsregnskapsforskriften for pensjonsforetak for øvrig setter.

Til § 1-3. Anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder i konsernregnskapet

Første ledd innebærer at pensjonsforetak som ikke har utstedt verdipapirer som er notert på regulert marked i en EØS-stat, kan velge mellom å utarbeide konsernregnskap i samsvar med IFRS eller bestemmelsene i årsregnskapsforskriften.

Til § 1-4. Pensjonsforetak med pensjonsordninger uten forsikringselement

Det vises til omtale i punkt 2.5 og 3.3 foran.

Til kapittel 2. Årsregnskap og årsberetning

Til § 2-1. Plikt til å utarbeide årsregnskap og årsberetning

Bestemmelsen svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 2-1.

Til § 2-2. Rettvisende bilde

Bestemmelsen svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 2-2.

Til § 2-3. Årsberetningens innhold

Bestemmelsen svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 2-3 med tillegg av at kravene også er gjort gjeldende for solvensmarginkapital (se første ledd) og risikoutjevningfond (se tredje ledd siste punktum). Finanstilsynet tar sikte på å foreslå tilsvarende endringer i årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper.

Til § 2-4. Presentasjonsvaluta

Bestemmelsen svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 2-6.

Til kapittel 2 generelt

Enkelte bestemmelser i kapittel 2 i årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper anses ikke nødvendig å regulere i årsregnskapsforskriften for pensjonsforetak. Det gjelder § 2-4 om begrensninger i unntak fra konsernregnskapsplikten og § 2-5 om horisontale konsern.

Til kapittel 3. Innregning og måling

Til § 3-1. Forholdet til regnskapsloven kapittel 4 og 5

Det vises til omtale i punkt 2.2.2.

Til § 3-2. Forsikringskontrakter mv.

Bestemmelsen gjelder for pensjonskasser med pensjonsordninger med forsikringselement. For pensjonsforetak med pensjonsordninger uten forsikringselement gjelder § 6-1.

Første ledd svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 3-19 første ledd. Første ledd annet punktum regulerer resultatføringen av endringer i forsikringsforpliktelser knyttet til verdiendringer på eiendeler i kundeporteføljene som føres i post 19 Andre resultatkomponenter. Påvirker verdiendringene avkastningsresultatet, skal den tilhørende justeringen av forsikringsforpliktelsene også føres i resultatpost 19 ved anvendelse av resultatpost 19.8. Det vises til nærmere omtale i merknadene til § 4-6.

Annet ledd svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 3-18.

Tredje ledd svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 3-19 annet ledd.

Fjerde ledd svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 3-2 sjette ledd. Fjerde ledd fjerde punktum omhandler nedskrivning av gjenforsikringsandeler. Bestemmelsen er ment å tilsvare nedskrivningsplikten etter IFRS 4 *Forsikringskontrakter* nummer 20.

Til § 3-3. Finansielle instrumenter

Bestemmelsen svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 3-13.

Til § 3-4. Eiendom

Første ledd svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 3-14.

Annet ledd svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 3-15.

Til § 3-5. Aksjer og andeler i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak

Første ledd svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 3-16.

Annet ledd svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 3-17.

Til kapittel 3 generelt

Enkelte bestemmelser i kapittel 3 i årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper anses ikke nødvendig å regulere i årsregnskapsforskriften for pensjonsforetak. Det gjelder § 3-2 annet til femte ledd samt syvende og åttende ledd (om forsikringskontrakter), §§ 3-2b til 3-12 (som gjelder for skadeforsikringsselskaper) samt § 3-12a (om adgang til å fravike måle- og innregningsregler i IFRS).

Til kapittel 4. Resultatregnskap, balanse, oppstilling av endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling

Til § 4-1. Resultatregnskap, balanse og kontantstrømoppstilling

Bestemmelsen svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 4-1.

Til § 4-2. Oppdeling og sammenslåing av poster

Bestemmelsen svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 4-2.

Til § 4-3. Sammenligning med foregående årsregnskap

Bestemmelsen svarer til regnskapsloven § 6-6.

Til § 4-4. Nettoføring

Bestemmelsen svarer til tidligere krav i årsregnskapsforskriften for pensjonskasser (før 2008) og tidligere krav i årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper (før 2008).

Til § 4-5. Kontantstrømoppstilling

Bestemmelsen svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 4-3.

Til § 4-6. Resultatregnskap

Bestemmelsen svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 4-6, men med enkelte begrepsmessige tilpasninger (“pensjoner” i stedet for “erstatninger”, jf. resultatpost 5 og 5.1) og med utelatelse av enkelte poster (salgskostnader mv., jf. resultatpost 9).

Oppstillingsplanens post for andre resultatkomponenter (post 19) svarer til post 19 i resultatregnskapet for livsforsikringsselskaper og har sin bakgrunn i at IFRS krever at enkelte typer av verdiendringer skal vises atskilt fra “vanlige” resultatposter. Dersom verdiendringene som føres i post 19 påvirker forsikringsforpliktelsene (forsikringsmessige avsetninger med unntak av risikoutjevningssfond), føres endringer i forsikringsforpliktelser i post 19.8.

Postene 19.2, 19.3 og 19.4 vil kun være relevante for pensjonsforetak som i henhold til § 3-5 velger å anvende regler om innregning og måling i IFRS. Etter regnskapsloven kapittel 4 og 5 gjelder ikke krav om atskilt resultatføring.

Til § 4-7. Balanse

Bestemmelsen svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 4-7. For enkelte av hovedpostene er det reduserte krav til underspesifisering. Det gjelder postene for immaterielle eiendeler (post 1), fordringer (post 3), forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter (post 5), innskutt egenkapital (post 10), opptjent egenkapital (post 11), ansvarlig lånekapital (post 12), forpliktelser (post 16) og påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter (post 17). Krav til ytterligere spesifisering kan imidlertid følge av det generelle kravet i 4-2 første ledd.

Balansepost 11.2 Verdireguleringsreserve svarer til krav i IAS 16. Det fremgår av IAS 16.39 at dersom en eiendels balanseførte verdi øker som følge av en verdiregulering, skal økningen innregnes i andre inntekter og kostnader (andre resultatkomponenter) og akkumuleres i

egenkapitalen under betegnelsen verdireguleringsreserve. Årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 4-7 inneholder ikke en post for verdireguleringsreserve. Livsforsikringsselskaper skal i stedet benytte posten “Fond for urealiserte gevinster”, jf. årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 4-7 balansepost 10.1.2. Fond for urealiserte gevinster er knyttet til krav i aksjelovgivningen og er følgelig ikke relevant for pensjonskasser som selveiende institusjoner.

Til § 4-8. Oppstilling av endringer i egenkapital

Bestemmelsen svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 4-8 med enkelte tilpasninger.

Til § 4-9. Premieinntekter

Bestemmelsen svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 4-16.

Til § 4-10. Flytting av pensjonsordninger mv.

Bestemmelsen svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 4-17.

Til § 4-11. Pensjoner mv.

Bestemmelsen svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 4-18 med enkelte tilpasninger.

Til § 4-12. Midler tilordnet forsikringskontraktene – kontraktsfastsatte forpliktelser

Bestemmelsen svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 4-19.

Til § 4-13. Obligasjoner

Bestemmelsen svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 4-20.

Til § 4-14. Risikoutjevningfond

Bestemmelsen svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 4-27.

Til § 4-15. Forsikringsforpliktelser – kontraktsfastsatte forpliktelser

Bestemmelsen svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 4-28.

Til § 4-16. Forsikringsforpliktelser – særskilt investeringsportefølje

Bestemmelsen svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 4-29.

Til § 4-17. Andre avsetninger for forpliktelser

Bestemmelsen svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 4-23.

Til § 4-18. Betingede forpliktelser utenom balansen

Bestemmelsen svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 4-31.

Til § 4-19. Forpliktelser utenom balansen

Bestemmelsen svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 4-32.

Til kapittel 5. Noteopplysninger

Til kapittel 5 generelt

Til forskjell fra årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper er notebestemmelsene sortert under deloverskrifter. Generelle opplysningskrav er samlet under deloverskriften “Innledende bestemmelser” (§§ 5-1 til 5-5). Videre følger opplysningskrav om “Forsikringskontrakter” (§§ 5-6 til 5-11), “Finansielle instrumenter” (§§ 5-12 til 5-22), “Eiendom” (§ 5-23 og § 5-24) og “Foretak i samme konsern og tilknyttede selskap mv.” (§§ 5-25 til 5-27). Deloverskriften “Annet” (§§ 5-28 til 5-36) inneholder øvrige opplysningskrav.

Følgende bestemmelser i årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper er utelatt for pensjonskassene:

- § 5-18. *Egenkapital*
- § 5-20. *Forsikringstekniske avsetninger i skadeforsikring*
- § 5-26. *Fordeling av inntekter på geografiske områder*
- § 5-27. *Salgskostnader*
- § 5-28. *Premieinntekter og erstatningskostnader mv. i skadeforsikring*
- § 5-30. *Forvaltnings- og administrasjonskostnader*

Til § 5-1. Generelle bestemmelser

Første ledd innebærer at regnskapsloven § 7-11a Aksjeverdibasert betaling, § 7-12 Anleggsmidler, § 7-13 Varige driftsmidler og § 7-14 Immaterielle eiendeler gjelder for pensjonsforetakene. Øvrige bestemmelser i regnskapsloven kapittel 7 gjelder ikke, med mindre noe annet følger av øvrige bestemmelser i årsregnskapsforskriften kapittel 5.

Annet og tredje ledd er omtalt foran i punkt 2.4.3.

Til § 5-2. Alminnelig opplysningsplikt

Bestemmelsen svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 5-2.

Til § 5-3. Rettvisende bilde

Bestemmelsen svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 5-3.

Annet ledd er en ny bestemmelse. Det vises til omtale i punkt 2.4.2 og 2.4.3. Bestemmelsen skal fortolkes på tilsvarende måte som regnskapsloven § 7-1 femte ledd.

Til § 5-4. Opplysninger om regnskapsprinsipper mv.

Bestemmelsen svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 5-4, likevel slik at første og tredje ledd inneholder noe mindre omfattende krav.

Til § 5-5. Virkning av endring av regnskapsprinsipper mv.

Bestemmelsen tilsvarende innholdet i årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 5-5 (som viser til forenklingsforskriften § 4-25).

Til § 5-6. Beskrivelse av pensjonsordningene

Bestemmelsen svarer til IAS 26 *Regnskapsføring og rapportering av pensjonsinnretninger* nr. 34 bokstav c og nr. 36, med enkelte justeringer.

Til § 5-7. Virkning av endringer i forutsetninger

Bestemmelsen svarer til IFRS 4.37 bokstav d, jf. årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 5-6 tredje ledd bokstav a, med enkelte tilpasninger av ordlyden.

Til § 5-8. Endringer i forsikringsforpliktelser

Bestemmelsen svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 5-21 (jf. også IFRS 4.37 bokstav e), men uten nærmere krav til form.

Til § 5-9. Forsikringsforpliktelser

Første ledd svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 5-22 med enkelte mindre tilpasninger.

Annet ledd første punktum svarer til krav i tidligere årsregnskapsforskrift for pensjonskasser (før 2008). Annet ledd annet punktum innebærer en utvidelse fra tidligere krav.

Til § 5-10. Bransjeanalyse mv.

Bestemmelsen svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 5-29 med enkelte mindre tilpasninger.

Til § 5-11. Kapitalavkastning

Bestemmelsen svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 5-25 med det tillegg at kravene også foreslås gjort gjeldende for selskapsporteføljen og for ytelsesbaserte pensjonsordninger med investeringsvalg så langt gjeldende regler passer. Finanstilsynet tar sikte på å foreslå tilsvarende endringer i årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper for så vidt gjelder selskapsporteføljen.

Til § 5-12 Finansielle instrumenter målt til virkelig verdi

Bestemmelsen innebærer krav til opplysninger om virkelig verdi fordelt på tre beregningsnivåer for finansielle instrumenter som innregnes i balansen til virkelig verdi samt enkelte opplysninger om egenkapitalinstrumenter som måles til anskaffelseskost. Til forskjell fra årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 5-6 tredje ledd bokstav b, er det ikke krav til opplysninger om virkelig verdi for finansielle instrumenter som innregnes i balansen til amortisert kost.

Første svarer til IFRS 7 nr. 27B bokstav a

Annet ledd svarer til IFRS 7 nr. 27A.

Tredje ledd svarer til IFRS 7 nr. 30 bokstav b.

Til § 5-13. Finansiell risiko knyttet til finansielle instrumenter

Bestemmelsen regulerer krav til opplysninger om risiko knyttet til finansielle instrumenter med utgangspunkt i enkelte av kravene i IFRS 7.

Første ledd svarer til IFRS 7 nr. 31.

Annet ledd svarer til IFRS 7 nr. 33 bokstav a og b.

Til § 5-14. Sikringsbokføring

Bestemmelsen svarer til årsregnskapsforskriften § 5-6 tredje ledd bokstav b som krever noteopplysninger i samsvar med IFRS 7 nr. 22-24. Sikringsbokføring etter IAS 39 er frivillig. Opplysningskravene kommer derfor kun til anvendelse dersom pensjonsforetak velger å anvende reglene om sikringsbokføring i standarden.

Til § 5-15. Fraregning av finansielle eiendeler

Bestemmelsen svarer til IFRS 7 nr. 13 bokstav a til c.

Til § 5-16. Aksjer og andeler

Bestemmelsen svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 5-13.

Til § 5-17. Ansvarlig lånekapital i andre foretak

Bestemmelsen svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 5-14.

Til § 5-18. Andre finansielle eiendeler

Bestemmelsen svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 5-15.

Til § 5-19. Andre fordringer

Bestemmelsen svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 5-16.

Til § 5-20. Forskuddsbetalte kostnader og ikke opptjente mottatte inntekter

Bestemmelsen svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 5-17.

Til § 5-21. Ansvarlig lån

Bestemmelsen svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 5-19 med unntak av følgende (bestemmelsens første ledd bokstav a nr. 3): “eventuelle bestemmelser om at den ansvarlige lånekapitalen kan konverteres til egenkapital eller til en annen form for gjeld, samt vilkårene i disse bestemmelsene”.

Til § 5-22. Andre forpliktelser

Bestemmelsen svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 5-23.

Til § 5-23. Investerings eiendom

Bestemmelsen er utarbeidet med utgangspunkt i kravene i IAS 40 med enkelte lettelsers og tilpasninger sammenlignet med det som følger av årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper (§ 5-6 tredje ledd bokstav d og § 5-9) gjeldende for livsforsikringsselskaper.

Første ledd bokstav a svarer til IAS 40 nr. 75 bokstav c og gjelder tilfeller der det er nødvendig med utøvelse av skjønn for å avgjøre om en eiendom kvalifiserer som investerings eiendom eller eierbenyttet eiendom.

Første ledd bokstav b og c svarer til IAS 40 nr. 75 bokstav d og e.

Annet ledd bokstav a og b svarer til IAS 40 nr. 78 bokstav a og b.

Tredje ledd svarer til IAS 40 nr. 76, men med reduserte krav til spesifikasjon i avstemmingen.

Fjerde ledd er en generell bestemmelse som samler øvrige opplysningskrav i IAS 40. Bestemmelsen svarer til forenklingsforskriften § 4-3 tredje punktum. Det kan f.eks. være grunnlag for å opplyse om investeringseiendommer som innehas i henhold til operasjonelle leieavtaler og kontraktsmessige plikter knyttet til investeringseiendommene, jf. IAS 40 nr. 75 bokstav b og h.

Til § 5-24. Eierbenyttet eiendom

Bestemmelsen er utarbeidet med utgangspunkt i krav i IAS 16 med enkelte justeringer og tilpasninger sammenlignet med det som følger av årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 5-10 første ledd.

Første ledd bokstav a til e svarer til IAS 16 nr. 77 bokstav a, b, c, d og f.

Annet ledd svarer til IAS 16 nr. 73 bokstav e, men med reduserte krav til spesifikasjon i avstemmingen. Bestemmelsen går imidlertid utover kravene i årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper. Finanstilsynet tar sikte på å foreslå endringer i årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper for å fjerne denne forskjellen.

Til § 5-25. Aksjer og andeler i foretak i samme konsern og tilknyttede selskap mv.

Bestemmelsen er utarbeidet med utgangspunkt i årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 5-11. Som følge av at pensjonskasser ikke kan være morselskap i underkonsern, er opplysningskravet i § 5-11 annet ledd ikke inntatt i utkast til årsregnskapsforskrift for pensjonsforetak. Bestemmelsen som gjelder for forsikringsselskaper henviser til krav i forskrift av 21. januar 2008 nr. 57 om forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarter. I utkast til § 5-25 er kravene tatt inn direkte (uten henvisning).

Til § 5-26. Fordringer på og verdipapirer utstedt av foretak i samme konsern og tilknyttede selskaper

Bestemmelsen svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 5-12.

Til § 5-27. Virkning av endring i konsernsammensetning

Bestemmelsen svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 5-7.

Til § 5-28. Andre inntekter

Bestemmelsen svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 5-31.

Til § 5-29. Andre kostnader

Bestemmelsen svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 5-36.

Til § 5-30. Store enkeltransaksjoner

Bestemmelsen svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 5-38.

Til § 5-31. Sammenslåing av poster

Bestemmelsen svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 5-39.

Til § 5-32. Transaksjoner med nærstående parter

Det vises til omtale foran i punkt 2.4.2 og 2.4.3.

Til § 5-33. Antall ansatte

Bestemmelsen svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 5-33 annet ledd.

Til § 5-34. Ytelser til ledende personer

Det vises til omtale foran i punkt 2.4.2 og 2.4.3.

Til § 5-35. Lån og sikkerhetsstillelse til ledende personer, ansatte mv.

Første ledd svarer til regnskapsloven § 7-32 første ledd, jf. årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 5-35 første ledd.

Annet ledd svarer til regnskapsloven § 7-32 annet ledd, jf. årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 5-35 første og tredje ledd, men kun med krav til opplysninger om lån og sikkerhetsstillelse til fordel for ansatte og medlemmer av styret.

Til § 5-36. Kapitaldekning og solvensmargin

Bestemmelsen svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 5-24.

Til kapittel 6. Pensjonsforetak med pensjonsordninger uten forsikringselement

Til § 6-1. Avsetninger i medhold av forsikringsvirksomhetsloven

Bestemmelsen svarer til § 3-2 med enkelte utelatelser og tilpasninger med bakgrunn i at foretakene ikke kan overta pensjonsordninger med forsikringselement.

Til kapittel 7. Avsluttende bestemmelser

Til § 7-1. Dispensasjon

Bestemmelsen svarer til årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 7-1 og tidligere bestemmelse i årsregnskapsforskriften for pensjonskasser (før 2008).

.

5 Utkast til forskrift om årsregnskap m.m. for pensjonsforetak

Kapittel 1. Alminnelige bestemmelser

§ 1-1. Forskriftens virkeområde

- (1) Forskriften gjelder for pensjonsforetak, jf. lov 10. juni 2005 nr. 44 om forsikringsselskaper, pensjonsforetak og deres virksomhet mv. (forsikringsvirksomhetsloven) § 1-1.
- (2) Forskriften gjelder filialer av utenlandske pensjonsforetak.
- (3) Regnskapslovens bestemmelser om små foretak får ikke anvendelse.

§ 1-2. Anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder i selskapsregnskapet

- (1) Regnskapsloven § 3-9 tredje ledd og fjerde ledd annet punktum samt forskrifter gitt i medhold av regnskapsloven § 3-9 femte ledd gjelder ikke.

§ 1-3. Anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder i konsernregnskapet

- (1) Pensjonsforetak som ikke benytter adgangen etter regnskapsloven § 3-9 fjerde ledd første punktum til å utarbeide konsernregnskap etter internasjonale regnskapsstandarder, skal utarbeide konsernregnskap etter bestemmelsene i denne forskrift.
- (2) For konsernregnskap som utarbeides etter internasjonale regnskapsstandarder i samsvar med regnskapsloven § 3-9 første ledd og fjerde ledd første punktum, gjelder kun følgende bestemmelser i denne forskrift: § 2-1, § 2-3, § 5-10 tredje ledd, § 5-11, § 5-16 første ledd, § 5-25 første ledd, § 5-33, § 5-34, § 5-35, § 5-36 og § 6-3 annet ledd.

§ 1-4. Pensjonsforetak med pensjonsordninger uten forsikringselement

- (1) Pensjonsforetak med pensjonsordninger uten forsikringselement skal følge bestemmelsene i kapittel 3, 4 og 5 med de tillegg og unntak som følger av bestemmelsene i kapittel 6.

Kapittel 2. Årsregnskap og årsberetning

§ 2-1. Plikt til å utarbeide årsregnskap og årsberetning

- (1) Forslag til årsregnskap og årsberetning skal vedtas av pensjonsforetakets styre innen tre måneder etter regnskapsårets slutt.

§ 2-2. Rettvisende bilde

- (1) Hvis anvendelsen av en bestemmelse i kapittel 3 til 6 i særlige unntakstilfeller er uforenlig med plikten til å gi et rettvisende bilde av årsregnskapet, skal bestemmelsen fravikes for å gi et rettvisende bilde som fastsatt i regnskapsloven § 3-2a første ledd.

§ 2-3. Årsberetningens innhold

- (1) I årsberetningen skal det gis følgende opplysninger i tillegg til det som følger av

regnskapsloven § 3-3a:

- (a) Dersom pensjonsforetakets kapitaldekning eller solvensmarginkapital ikke oppfyller gjeldende minimumskrav eller for øvrig ikke er forsvarlig sett i forhold til virksomheten, skal styret redegjøre for dette og uttale seg om tiltak som er truffet eller som skal treffes for å sikre pensjonsforetakets drift.
- (b) Det skal gis en beskrivelse av de finansielle risikoer som pensjonsforetaket er, og gjennom regnskapsåret har vært, eksponert for. Styret skal redegjøre for de mål og strategier som er fastsatt for risikostyring, og sammenhengen mellom disse og pensjonsforetakets overordnede mål og strategier. Det skal gis en overordnet beskrivelse av pensjonsforetakets risikostyring og organiseringen av denne.
- (c) Dersom pensjonsforetaket benytter tilleggsavsetningene til å dekke renteforpliktelser på forsikringskontrakter, skal styret redegjøre for dette. Tilsvarende gjelder dersom risikoutjevningsfondet er benyttet til å styrke avsetningen til premiereserve.

§ 2-4. Presentasjonsvaluta

- (1) Regnskapsloven § 3-4 annet ledd gjelder ikke. Årsregnskapet skal presenteres i norske kroner.

Kapittel 3. Innregning og måling

§ 3-1. Forholdet til regnskapsloven kapittel 4 og 5

- (1) Regnskapsloven kapittel 4 og 5 gjelder med mindre annet følger av bestemmelsene i dette kapittel. På områder som ikke er omfattet av bestemmelsene i §§ 3-2 til 3-5, kan pensjonsforetakene velge å benytte reglene om innregning og måling i IFRS.

§ 3-2. Forsikringskontrakter mv.

- (1) Forsikringsmessige avsetninger, jf. bestemmelsene i og i medhold av forsikringsvirksomhetsloven kapittel 9, med unntak av avsetninger til risikoutjevningsfond, skal innregnes som forsikringsforpliktelse. I de tilfeller der urealiserte gevinster eller tap fra eiendeler i kollektivporteføljen og investeringsvalgporteføljen innregnes i andre resultatkomponenter, skal den tilknyttede justeringen av forsikringsforpliktelsene også innregnes i andre resultatkomponenter.
- (2) Risikoutjevningsfond skal klassifiseres som egenkapital og innregnes og måles i samsvar med forsikringsvirksomhetsloven kapittel 9 med tilhørende forskrift. Det skal ikke beregnes utsatt skatt av risikoutjevningsfond.
- (3) Forsikringsforpliktelsene skal måles i samsvar med forsikringsvirksomhetsloven kapittel 9 med tilhørende forskrift. Beregningene skal hensynta alle opplysninger som foreligger på tidspunktet for avleggelse av årsregnskapet og avsetningene skal være tilstrekkelige til å dekke pensjonsforetakets totale forpliktelser i henhold til forsikringsavtalene.
- (4) Gjenforsikringsandeler skal innregnes som eiendel. Gjenforsikringsandelen av de forsikringsmessige (brutto) avsetninger omfatter de beløp som pensjonsforetaket forventer å motta fra gjenforsikringsselskapet i henhold til inngåtte gjenforsikringsavtaler. Dersom gjenforsikringsavtalen har falt i verdi, skal gjenforsikringsandelens balanseførte verdi reduseres tilsvarende. En gjenforsikringsandel har falt i verdi dersom og bare dersom det foreligger objektiv informasjon på at en tapshendelse har inntruffet og at tapshendelsen reduserer det beløp som pensjonsforetaket kan forvente å motta fra gjenforsikringsselskapet.

§ 3-3. Finansielle instrumenter

(1) Finansielle instrumenter skal innregnes og måles i samsvar med IAS 39 med unntak av finansielle instrumenter som ikke omfattes av standardens virkeområde, jf. IAS 39.2. Verdiendringer på finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi, skal, så langt det er i samsvar med IAS 39, klassifiseres slik at verdiendringene inngår i «resultat før andre resultatkomponenter», jf. § 4-6 post 18.

§ 3-4. Eiendom

(1) Investerings eiendommer skal innregnes og måles i samsvar med virkelig verdi-modellen i IAS 40.

(2) Eierbenyttet eiendom skal innregnes og måles i samsvar med verdireguleringsmodellen i IAS 16.

§ 3-5. Aksjer og andeler i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak

(1) Aksjer og andeler i datterforetak skal i selskapsregnskapet regnskapsføres etter egenkapitalmetoden eller i samsvar med IAS 39. Dersom et datterforetak utarbeider regnskapet etter andre prinsipper enn pensjonsforetaket, skal datterforetakets regnskap omarbeides i samsvar med de prinsipper pensjonsforetakets selskapsregnskap utarbeides etter. Tilsvarende gjelder for aksjer og andeler i tilknyttede foretak. Aksjer og andeler i datterforetak og tilknyttede foretak som kun inngår i selskapsporteføljen kan likevel vurderes etter kostmetoden i selskapsregnskapet.

(2) Deltakelse i felleskontrollerte foretak skal i selskapsregnskapet regnskapsføres etter bruttometoden, egenkapitalmetoden eller i samsvar med IAS 39. Dersom det felleskontrollerte foretaket utarbeider regnskapet etter andre prinsipper enn pensjonsforetaket, skal regnskapet omarbeides i samsvar med de prinsipper pensjonsforetakets selskapsregnskap utarbeides etter. Deltakelse i felles kontrollert foretak som kun inngår i selskapsporteføljen kan likevel vurderes etter kostmetoden i selskapsregnskapet.

Kapittel 4. Resultatregnskap, balanse, oppstilling av endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling

§ 4-1. Resultatregnskap, balanse og kontantstrømoppstilling

(1) Regnskapsloven kapittel 6 gjelder ikke.

§ 4-2. Oppdeling eller sammenslåing av poster

(1) Hovedposter og underposter skal inndeles ytterligere når pensjonsforetakets forhold tilsier det. Det er ikke anledning til å tilføye nye hovedposter eller endre rekkefølgen av hovedpostene.

(2) Underposter innenfor samme hovedpost skal slås sammen hvis sammenslåingen fører til et mer oversiktlig årsregnskap, med de unntak som følger av tredje, fjerde og femte ledd.

(3) Underposter i resultatregnskapet som gjelder premieinntekter (post 1), pensjoner mv. (post 5), resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser (post 6 og 7) og andre resultatkomponenter (post 19), kan ikke slås sammen.

(4) Underposter i balansen som gjelder forsikringsforpliktelser og egenkapital, kan ikke slås sammen.

(5) Fordringer på og forpliktelser til datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak, skal vises særskilt som underposter til den enkelte balansepost.

§ 4-3. Sammenligning med foregående årsregnskap

(1) For hver post i resultatregnskapet, balansen og kontantstrømoppstillingen skal det vises tilsvarende tall fra foregående årsregnskap. Tallene skal om nødvendig omarbeides for å bli sammenlignbare, med mindre annet følger av god regnskapsskikk.

§ 4-4. Nettoføring

(1) Nettoføring av en eiendelspost og en gjeldspost er ikke tillatt med mindre det foreligger juridisk rett til å motregne.

(2) Nettoføring av inntekter og kostnader er ikke tillatt med mindre annet følger av regnskapsloven eller denne forskrift.

§ 4-5. Kontantstrømoppstilling

(1) Kontantstrømoppstillingen skal gi en oversikt over innbetalinger og utbetalinger og forklare likviditetsendringer.

§ 4-6. Resultatregnskap

(1) Resultatregnskapet skal ha følgende oppstillingsplan:

TEKNISK REGNSKAP	
1.	Premieinntekter
1.1	Forfalte premier, brutto
1.2	- Avgitte gjenforsikringspremier
1.3	Overføring av premiereserve fra andre forsikringsselskaper/pensjonsforetak
	<i>Sum premieinntekter for egen regning</i>
2.	Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen
2.1	Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak
2.2	Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler
2.3	Netto driftsinntekt fra eiendom
2.4	Verdiendringer på investeringer
2.5	Realisert gevinst og tap på investeringer
	<i>Sum netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen</i>
3.	Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen
3.1	Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak
3.2	Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler
3.3	Netto driftsinntekt fra eiendom
3.4	Verdiendringer på investeringer
3.5	Realisert gevinst og tap på investeringer
	<i>Sum netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen</i>
4.	Andre forsikringsrelaterte inntekter
5.	Pensjoner mv.
5.1	Utbetalte pensjoner mv.

	5.1.1	Brutto
	5.1.2	- Gjenforsikringsandel av utbetalte pensjoner
5.2		Endring i erstatningsavsetninger
	5.2.1	Brutto
	5.2.2	- Endring av gjenforsikringsandel av erstatningsavsetninger
5.3		Overføring av premiereserve og tilleggsavsetninger til andre forsikringsselskaper/pensjonsforetak
		<i>Sum erstatninger</i>
6.		Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser – kontraktsfastsatte forpliktelser
	6.1	Endring i premiereserve
	6.1.1	Til (fra) premiereserve, brutto
	6.1.2	- Endring i gjenforsikringsandel av premiereserve
	6.2	Endring i tilleggsavsetninger
	6.3	Endring i kursreguleringsfond
	6.4	Endring i premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond
	6.5	Overføring av tilleggsavsetninger fra andre forsikringsselskaper/pensjonsforetak
		<i>Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelsene – kontraktsfastsatte forpliktelser</i>
7.		Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser – særskilt investeringsportefølje
	7.1	Endring i premiereserve
	7.2	Endring i gjenforsikringsandel av premiereserve
	7.3	Endring i premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond
	7.4	Endring i andre avsetninger
	7.5	Overføring av tilleggsavsetninger fra andre forsikringsselskaper/pensjonsforetak
		<i>Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser – særskilt investeringsportefølje</i>
8.		Midler tilordnet forsikringskontraktene – kontraktsfastsatte forpliktelser
	8.1	Overskudd på avkastningsresultatet
	8.2	Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene
9.		Forsikringsrelaterte driftskostnader
	9.1	Forvaltningskostnader
	9.2	Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader
		<i>Sum forsikringsrelaterte driftskostnader</i>
10.		Andre forsikringsrelaterte kostnader
11.		Resultat av teknisk regnskap
IKKE-TEKNISK REGNSKAP		
12.		Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen
	12.1	Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak
	12.2	Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler
	12.3	Netto driftsinntekt fra eiendom
	12.4	Verdiendringer på investeringer

12.5	Realisert gevinst og tap på investeringer
	<i>Sum netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen</i>
13.	Andre inntekter
14.	Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen
14.1	Forvaltningskostnader
14.2	Andre kostnader
15.	Resultat av ikke-teknisk regnskap
16.	Resultat før skattekostnader
17.	Skattekostnader
18.	Resultat før andre resultatkomponenter
19.	Andre resultatkomponenter
19.1	Verdireguleringer – eiendom, anlegg og utstyr
19.2	Verdireguleringer – immaterielle eiendeler
19.3	Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesbaserte pensjonsordninger – ytelser til ansatte
19.4	Valutakursdifferanser fra utenlandsk virksomhet
19.5	Gvinster og tap på finansielle eiendeler tilgjengelige for salg
19.6	Effektiv andel av gevinster og tap på sikringsinstrumenter i kontantstrømsikring
19.7	Andel av andre resultatkomponenter ved anvendelse av egenkapitalmetoden
19.8	Justering av forsikringsforpliktelsene
19.9	Skatt på andre resultatkomponenter
20.	TOTALRESULTAT

§ 4-7. Balanse

(1) Balansen skal ha følgende oppstillingsplan:

EIENDELER	
EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN	
1.	Immaterielle eiendeler
2.	Investeringer
2.1	Bygninger og andre faste eiendommer
2.1.1	Investeringseiendommer
2.1.2	Eierbenyttet eiendom
2.2	Datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak
2.2.1	Aksjer og andeler i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak
2.2.2	Fordringer på og verdipapirer utstedt av datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak
2.3	Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost
2.3.1	Investeringer som holdes til forfall
2.3.2	Utlån og fordringer
2.4	Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi

	2.4.1	Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)
	2.4.2	Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning
	2.4.3	Utlån og fordringer
	2.4.4	Finansielle derivater
	2.4.5	Andre finansielle eiendeler
	Sum investeringer	
3.	Fordringer	
	3.1	Fordringer knyttet til premieinntekter
	3.2	Andre fordringer
	Sum fordringer	
4.	Andre eiendeler	
	4.1	Anlegg og utstyr
	4.2	Kasse, bank
	4.3	Eiendeler ved skatt
	4.4	Andre eiendeler betegnet etter sin art
	Sum andre eiendeler	
5.	Forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter	
	Sum eiendeler i selskapsporteføljen	
	EIEDELER I KUNDEPORTEFØLJENE	
6.	Investeringer i kollektivporteføljen	
	6.1	Bygninger og andre faste eiendommer
	6.1.1	Investerings eiendommer
	6.1.2	Eierbenyttet eiendom
	6.2	Datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak
	6.2.1	Aksjer og andeler i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak
	6.2.2	Fordringer på og verdipapirer utstedt av datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak
	6.3	Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost
	6.3.1	Investeringer som holdes til forfall
	6.3.2	Utlån og fordringer
	6.4	Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi
	6.4.1	Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)
	6.4.2	Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning
	6.4.3	Utlån og fordringer
	6.4.4	Finansielle derivater
	6.4.5	Andre finansielle eiendeler
	Sum investeringer i kollektivporteføljen	
7.	Gjenforsikringsandel av forsikringsforpliktelser i kollektivporteføljen	
8.	Investeringer i investeringsvalgporteføljen	

8.1	Bygninger og andre faste eiendommer
8.1.1	Investerings eiendommer
8.1.2	Eierbenyttet eiendom
8.2	Datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak
8.2.1	Aksjer og andeler i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak
8.2.2	Fordringer på og verdipapirer utstedt av datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak
8.3	Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost
8.3.1	Investeringer som holdes til forfall
8.3.2	Utlån og fordringer
8.4	Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi
8.4.1	Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)
8.4.2	Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning
8.4.3	Utlån og fordringer
8.4.4	Finansielle derivater
8.4.5	Andre finansielle eiendeler
	<i>Sum investeringer i investeringsvalgporteføljen</i>
9.	Gjenforsikringsandel av forsikringsforpliktelser i investeringsvalgporteføljen
	<i>Sum eiendeler i kundeporteføljene</i>
	SUM EIENDELER
	EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER
10.	Innskutt egenkapital
11.	Opptjent egenkapital
11.1	Risikoutjevningssfond
11.2	Verdireguleringsreserve
11.3	Annen opptjent egenkapital
	<i>Sum opptjent egenkapital</i>
12.	Ansvarlig lånekapital mv.
12.1	Evigvarende ansvarlig lånekapital
12.2	Ordinær ansvarlig lånekapital
	<i>Sum ansvarlig lånekapital mv.</i>
13.	Forsikringsforpliktelser – kontraktsfastsatte forpliktelser
13.1	Premiereserve
13.2	Tilleggsavsetninger
13.3	Kursreguleringsfond
13.4	Erstatningsavsetning
13.5	Premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond
	<i>Sum forsikringsforpliktelser – kontraktsfastsatte forpliktelser</i>
14.	Forsikringsforpliktelser – særskilt investeringsportefølje

14.1	Premiereserve
14.2	Supplerende avsetninger
14.3	Tilleggsavsetninger
14.4	Erstatningsavsetning
14.5	Premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond
<i>Sum forsikringsforpliktelser – særskilt investeringsportefølje</i>	
15.	Avsetninger for forpliktelser
15.1	Pensjonsforpliktelser o.l.
15.2	Forpliktelser ved skatt
15.2.1	Forpliktelser ved periodeskatt
15.2.2	Forpliktelser ved utsatt skatt
15.3	Andre avsetninger for forpliktelser
<i>Sum avsetninger for forpliktelser</i>	
16.	Forpliktelser
16.1	Finansielle derivater
16.2	Forfalte, ikke betalte pensjoner og utløsningsbeløp
16.3	Andre forpliktelser
<i>Sum forpliktelser</i>	
17.	Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSE	
POSTER UTENOM BALANSEN	
18.	Betingede forpliktelser

§ 4-8. Oppstilling av endringer i egenkapital

- (1) Pensjonsforetakene skal presentere en oppstilling av endringer i egenkapital som viser:
- totalresultat for perioden (resultatpost 20),
 - for hver post under egenkapitalen, virkningene av endringer i regnskapsprinsipper og korreksjoner av feil,
 - beløpene for tilført (frigitt) egenkapital fra (til) selskap eller kommune med pensjonsordninger i pensjonsforetaket, og
 - en avstemming mellom balanseført verdi for hver egenkapitalpost i begynnelsen og slutten av perioden, med separat presentasjon av hver endring.

Nærmere om postene i resultatregnskapet

§ 4-9. Premieinntekter - resultatpost 1

- (1) «Forfalte premier, brutto» omfatter alle beløp som i regnskapsperioden er forfalt uavhengig av om disse helt eller delvis vedrører senere regnskapsår.
- (2) «Avgitte gjenforsikringspremier» omfatter alle beløp som i regnskapsperioden er forfalt for gjenforsikringsavtaler som pensjonsforetaket har inngått frem til balansedagen.

§ 4-10. Flytting av pensjonsordninger mv. - resultatpost 1.3, 5.3, 6.5 og 7.5

- (1) Resultatpost 1.3 «Overføring av premiereserve fra andre forsikringsselskaper/pensjonsforetak» omfatter bare den del av de overførte midler som er knyttet til

forsikringskontrakten som skal inngå i premiereserven til sikring av forpliktelsene i den nye kontrakten. Overskytende tilleggsavsetninger utover det som medgår til å sikre forsikringsforpliktelsene, føres under resultatpost 6.5 og 7.5. Overført premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond, som ikke benyttes til å dekke premiereserve, skal balanseføres.

(2) Resultatpost 5.3 «Overføring av premiereserve og tilleggsavsetninger til andre forsikringsselskaper/pensjonsforetak» omfatter alle midler som er knyttet til forsikringskontrakten ved opphør.

(3) Forsikringskontrakter som flyttes med risikoovergang ved årsskiftet, skal resultatføres i det påfølgende regnskapsår. Oppgjørstidspunktet er ikke av betydning for regnskapsføringstidspunktet. I den grad det ikke foreligger fullstendig dokumentasjon for beregning av flyttebeløp, må flyttebeløpets størrelse estimeres.

§ 4-11. Pensjoner mv. - resultatpost 5.1 og 5.2

(1) Resultatpost 5.1 «Utbetalte pensjoner mv.» omfatter alle pensjoner som i regnskapsperioden er betalt til medlemmene eller andre berettigede etter forsikringsavtalene.

(2) Resultatpost 5.2 «Endring i erstatningsavsetninger», omfatter alle pensjoner som i regnskapsperioden er avsatt til utbetaling som vedrører regnskapsåret, til medlemmene eller andre berettigede etter forsikringsavtalene.

§ 4-12. Midler tilordnet forsikringskontraktene – kontraktsfastsatte forpliktelser - resultatpost 8

(1) «Midler tilordnet forsikringskontraktene – kontraktsfastsatte forpliktelser» omfatter alle beløp som i årsregnskapet skal tilføres forsikringskontraktene eller de berettigede etter forsikringsavtalene av det som er opptjent i regnskapsperioden, jf. forsikringsvirksomhetsloven kapittel 9 med tilhørende forskrift. Post 8 omfatter likevel ikke beløp som skal føres som justering av forsikringsforpliktelsene i post 19.8.

(2) Med «overskudd på avkastningsresultatet» (post 8.1) menes tilordning av avkastning i samsvar med forsikringsvirksomhetsloven § 9-9 første ledd, § 9-12 (jf. § 4-2 i forskrift til loven) og § 9-14. Post 8.1 omfatter likevel ikke beløp som skal føres som justering av forsikringsforpliktelsene i post 19.8.

(3) Med «risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene» (post 8.2) menes overskudd på risikoresultatet fratrasket eventuelle avsetninger til risikoutjevningsfond, jf. lovens § 9-10 og § 9-14. Posten omfatter ikke risikoresultat på kontrakter med garanterte renter og investeringsvalg.

Nærmere om postene i balansen mv.

§ 4-13. Obligasjoner

(1) Verdipapir med variabel rente knyttet til bestemte rentereferanser, f.eks. interbankrente eller euromarkedrente, skal anses som obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer med fast avkastning.

§ 4-14. Risikoutjevningsfond - balansepost 11.1

(1) Risikoutjevningsfond forstås på samme måte som tilsvarende begrep i lov 10. juni 2005 nr. 44 om forsikringsselskaper, pensjonsforetak og deres virksomhet mv. (forsikringsvirksomhetsloven) og forskrift 30. juni 2006 nr. 869 til forsikringsvirksomhetsloven (livsforsikring mv.).

§ 4-15. Forsikringsforpliktelser – kontraktsfastsatte forpliktelser - balansepost 13

(1) Premiereserve, tilleggsavsetninger, kursreguleringsfond, erstatningsavsetning, premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond, forstås i denne forskrift på samme måte som tilsvarende begreper i forsikringsvirksomhetsloven og forskrift av 30. juni 2006 nr. 869. Innbetalinger til premiefond og innskuddsfond føres direkte i balansen.

§ 4-16. Forsikringsforpliktelser – særskilt investeringsportefølje - balansepost 14

(1) Premiereserve, supplerende avsetninger, tilleggsavsetninger, erstatningsavsetning samt premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond, forstås i denne forskrift på samme måte som tilsvarende begreper i forsikringsvirksomhetsloven og forskrift av 30. juni 2006 nr. 869. Innbetalinger til premiefond og innskuddsfond føres direkte i balansen.

§ 4-17. Andre avsetninger for forpliktelser - balansepost 15.3

(1) Posten omfatter avsetninger for forpliktelser som på balansedagen anses å være sannsynlige eller sikre, men hvor det foreligger en usikkerhet med hensyn på beløpets størrelse eller forfallstidspunkt.

Poster utenom balansen

§ 4-18. Betingede forpliktelser utenom balansen

(1) Alle garantier som pensjonsforetaket har avgitt og eiendeler som er stilt som sikkerhet på vegne av tredjemann, inngår i denne posten.

§ 4-19. Forpliktelser utenom balansen

(1) Ugjenkallelige forpliktelser som vil kunne føre til fremtidige kostnader/tap, inngår i denne posten.

(2) Dersom pensjonsforetaket har avhendet eiendeler hvor erverver har rett, men ikke plikt, til å tilbakeføre de overdratte eiendeler til pensjonsforetaket til et fastsatt beløp og på fastsatt tidspunkt, skal den avtalte pris i tilfelle gjenkjøp føres opp under denne posten.

(3) Forpliktelser som skal oppføres utenom balansen, omfatter ikke forpliktelser som er knyttet til forsikringsvirksomhet.

Kapittel 5. Noteopplysninger

Innledende bestemmelser

§ 5-1. Generelle bestemmelser

(1) Regnskapsloven kapittel 7, med unntak av §§ 7-11a til 7-14, gjelder ikke med mindre annet følger av bestemmelsene i dette kapittel.

(2) Pensjonsforetak som anvender regnskapsloven kapittel 4 og 5 på områder som ikke er omfattet av §§ 3-2 til 3-5, jf. § 3-1, skal i tillegg til bestemmelsene i dette kapittel gi opplysninger i samsvar med god regnskapsskikk, jf. regnskapsloven § 4-6.

(3) Pensjonsforetak som anvender IFRS på områder som ikke er omfattet av §§ 3-2 til 3-5, jf. § 3-1, skal i tillegg til bestemmelsene i dette kapittel gi opplysninger i samsvar med forskrift av 21. januar 2008 nr. 57 om forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder § 4-2 nr. 2, 3, 8, 9, 13, 14 og 15, § 4-4 til § 4-15 og § 4-21 til § 4-24.

§ 5-2. Alminnelig opplysningsplikt

(1) I noter til årsregnskapet skal det gis opplysninger som nevnt i dette kapittel. I tillegg skal det gis opplysninger som er nødvendige for å bedømme den regnskapspliktiges eller konsernets stilling og resultat og som ikke fremgår av årsregnskapet for øvrig.

(2) Opplysninger kan utelates når de ikke er av betydning for å bedømme den regnskapspliktiges eller konsernets stilling og resultat. Det skal likevel alltid gis opplysninger som nevnt i § 5-32 til § 5-35.

§ 5-3. Rettvisende bilde

(1) Hvis anvendelsen av bestemmelsene i regnskapsloven og denne forskrift ikke er tilstrekkelig for å gi et rettvisende bilde som nevnt i regnskapsloven § 3-2a første ledd, skal det gis tilleggsopplysninger.

(2) Dersom pensjonsforetaket er engasjert i aktiviteter med vesentlig risiko eller vesentlige fordeler som ikke er innregnet i balansen, skal tilleggsopplysningene etter første ledd omfatte en beskrivelse av aktivitetenes finansielle virkning og formålet med dem.

(3) Ethvert fravik som nevnt i § 2-2 og regnskapsloven § 3-2a annet ledd skal angis. Regnskapsloven § 7-1 sjette ledd annet punktum gjelder tilsvarende.

§ 5-4. Opplysninger om regnskapsprinsipper mv.

(1) Det skal gis opplysninger om viktige regnskapsprinsipper. Endringer i hvilke regnskapsprinsipper som anvendes skal begrunnes.

(2) Det skal opplyses om datterselskap anvender andre regnskapsprinsipper enn de som anvendes i morselskapets selskapsregnskap.

(3) Kontinuitet ved regnskapsføring av konserndannelse og fusjon skal opplyses og begrunnes.

§ 5-5. Virkning av endring av regnskapsprinsipp mv.

(1) Det skal opplyses om virkning av endring av regnskapsprinsipp. Dersom sammenligningstall ikke er omarbeidet, skal virkningen av endringen opplyses i note. Det skal opplyses om vesentlige feil i tidligere årsregnskap som er ført mot egenkapitalen.

Forsikringskontrakter

§ 5-6. Beskrivelse av pensjonsordningene

(1) Det skal gis en beskrivelse av pensjonsordningene og virkningen av eventuelle endringer i ordningene i løpet av perioden.

(2) Beskrivelsen av pensjonsordningene skal minst inneholde:

- (a) navn på arbeidsgiverne og de gruppene av ansatte som omfattes,
- (b) antall medlemmer i pensjonsordningene spesifisert på premiebetalende, uførepensjonister, pensjonsmottakere (ekskl. uførepensjonister), samt fripolisekontrakter og oppsatte rettigheter,
- (c) angivelse av type pensjonsordninger, herunder om de er ytelsesbasert eller innskuddsbasert, med eller uten investeringsvalg,
- (d) opplysning om arbeidstakernes tilskudd til pensjonsordningene, og
- (e) en beskrivelse av de pensjonsytelser medlemmene er blitt lovet.

§ 5-7. Virkningen av endringer i forutsetninger

(1) Det skal opplyses om virkningen av endringer i forutsetninger for forsikringsteknisk beregningsgrunnlag som er brukt ved måling av forsikringsforpliktelser, med separat

angivelse av virkningen av endringer som har vesentlig innvirkning på finansregnskapet. Tilsvarende gjelder for endring av måling av gjenforsikringsandelen.

§ 5-8. Endringer i forsikringsforpliktelser

(1) Det skal gis en avstemming av forsikringsforpliktelsene ved begynnelsen og slutten av perioden, med separat angivelse av endringene i premiereserve, tilleggsavsetninger, premiefond, innskuddsfond, pensjonistenes overskuddsfond, erstatningsavsetninger og supplerende avsetninger.

§ 5-9. Forsikringsforpliktelser

(1) Premiereserve, tilleggsavsetninger, premiefond, innskuddsfond, pensjonistenes overskuddsfond, erstatningsavsetninger og supplerende avsetninger, skal spesifiseres på følgende bransjer:

- Kollektiv rente- og pensjonsforsikring
- Kollektiv pensjonsforsikring for kommuner, herunder institusjoner med lignende pensjonsplaner
- Gruppelivsforsikring
- Individuell kapitalforsikring (ettårige dødsrisikoforsikringer)

(2) Det skal opplyses om premiefondets størrelse i forhold til årlig premie og om premiefondets anvendelse de siste tre årene. Tilsvarende gjelder innskuddsfond.

§ 5-10. Bransjeanalyse mv.

(1) Pensjonsforetaket skal gi opplysningene i annet til fjerde ledd fordelt på bransjene angitt i § 5-9.

Resultat på bransjer

(2) Det tekniske regnskapet skal angis med hovedpostene i oppstillingen av resultatregnskapet i § 4-6.

Resultatanalyse på bransjer – fordeling mellom kunde og eier

(3) Pensjonsforetaket skal redegjøre for:

- Avkastningsresultat
- Risikoresultat (forsikringsteknisk resultat), ekskl. fortjenesteelement
- Administrasjonsresultat
- Fortjenesteelement for risiko
- Vederlag for rentegaranti

Flytting av pensjonsordninger

(4) Det skal gis opplysninger om beløp for både mottatt og avgitt premiereserve, tilleggsavsetninger, kursreserve, premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond. Det skal også opplyses om hvor mange kunder/kontrakter tilgangen og avgangen fordeler seg på.

§ 5-11. Kapitalavkastning

(1) Det skal gis opplysninger om kapitalavkastningsrente. Kapitalavkastningen skal oppgis for hele kollektivporteføljen under ett og for de enkelte underporteføljer i kollektivporteføljen.

(2) Opplysninger om kapitalavkastningsrente skal gis for de fem siste årene.

(3) Finanstilsynet kan fastsette regler for beregning av kapitalavkastningsrente.

(4) Det skal gis opplysninger om kapitalavkastningsrente for selskapsporteføljen og for ytelsesbaserte pensjonsordninger med investeringsvalg i henhold til regler for beregning av kapitalavkastningsrente så langt de passer.

Finansielle instrumenter

§ 5-12. Finansielle instrumenter målt til virkelig verdi

(1) For finansielle instrumenter målt til virkelig verdi skal det for hver klasse av finansielle instrumenter opplyses om det nivå i hierarkiet for virkelig verdi der målingene av virkelig verdi er kategorisert i sin helhet, med oppdeling av målingene av virkelig verdi i samsvar med nivåene definert i annet ledd.

(2) For å kunne gi de opplysningene som kreves i henhold til første ledd skal pensjonsforetaket klassifisere målinger av virkelig verdi ved å benytte et hierarki for virkelig verdi som gjenspeiler betydningen av de data som er anvendt ved målingen. Hierarkiet for virkelig verdi skal ha følgende tre nivåer:

- (a) noterte priser (ikke-justerte) i aktive markeder for identiske eiendeler eller forpliktelser (nivå 1)
- (b) andre data enn de noterte prisene som inngår i nivå 1, som er observerbare for eiendelen eller forpliktelsen enten direkte (dvs. som priser) eller indirekte (dvs. avledet fra priser) (nivå 2), og
- (c) data for eiendelen eller forpliktelsen som ikke bygger på observerbare markedsdata (ikke-observerbare data) (nivå 3).

Det nivået i hierarkiet for virkelig verdi som målingen av virkelig verdi kategoriseres på i sin helhet, skal bestemmes på grunnlag av det laveste nivå av data som er av betydning for målingen av virkelig verdi i sin helhet. For dette formål vurderes betydningen av data i forhold til målingen av virkelig verdi i sin helhet. Dersom det ved en måling av virkelig verdi benyttes observerbare data som krever vesentlig justering på grunnlag av ikke-observerbare data, er den målingen en måling på nivå 3. Vurderingen av hvor stor betydning bestemte data har for målingen av virkelig verdi i sin helhet, krever at det tas hensyn til faktorer som er spesifikke for eiendelen eller forpliktelsen.

(3) Det skal gis en beskrivelse av egenkapitalinstrumenter som måles til anskaffelseskost i samsvar med IAS 39, disse instrumentenes balanseførte verdier og en forklaring på hvorfor virkelig verdi ikke kan måles på en pålitelig måte.

§ 5-13. Finansiell risiko knyttet til finansielle instrumenter

(1) Det skal gis opplysninger som gjør det mulig for brukere av finansregnskapet å vurdere arten og omfanget av risiko som oppstår av finansielle instrumenter, og som pensjonsforetaket er eksponert for ved slutten av regnskapsåret. Opplysningene skal minst dekke kredittrisiko, likviditetsrisiko og markedsrisiko.

(2) For hver risikotype knyttet til finansielle instrumenter skal det opplyses om:

- (a) risikoeksponeringer,
- (b) prinsipper og prosesser for håndtering av risiko, og
- (c) metoder for måling av risiko.

§ 5-14. Sikringsbokføring

(1) Dersom pensjonsforetaket benytter reglene om sikringsbokføring i IAS 39, skal det gis opplysninger i samsvar med IFRS 7 Finansielle instrumenter – opplysninger nr. 22-24.

§ 5-15. Fraregning av finansielle eiendeler

(1) Pensjonsforetaket kan ha overført finansielle eiendeler på en slik måte at en del av eller alle de finansielle eiendelene ikke kvalifiserer for fraregning (se nr. 15-37 i IAS 39). For hver klasse av slike eiendeler skal pensjonsforetaket gi følgende opplysninger:

- (a) eiendelens art,
- (b) arten av risikoer og fordeler ved eierskap som pensjonsforetaket fortsatt er eksponert for, og
- (c) de balanseførte verdiene av eiendelene og de tilknyttede forpliktelsene, når pensjonsforetaket fortsatt innregner alle eiendelene.

§ 5-16. Aksjer og andeler

(1) Aksjer, egenkapitalbevis og andeler i andre selskaper skal spesifiseres etter selskap. Spesifikasjonen skal omfatte de største postene og minst utgjøre 90 prosent av pensjonsforetakets beholdning av henholdsvis aksjer, egenkapitalbevis og andeler. Aksjer i finansinstitusjoner og forsikringsselskap skal uansett spesifiseres.

(2) Det skal redegjøres for risikoprofilen i pensjonsforetakets aksjeportefølje pr. årsslutt og gjennom året.

(3) For verdipapirer ført under balansepost 2.4.1, 6.4.1 og 8.4.1, skal det opplyses om balanseført verdi. Andel av balanseført verdi som er børsnoterte verdipapirer skal opplyses.

§ 5-17. Ansvarlig lånekapital i andre foretak

(1) Det skal gis opplysninger om pensjonsforetakets ansvarlige lånekapital i andre selskaper. Det skal opplyses hvordan den ansvarlige lånekapitalen fordeler seg mellom balansepost 2.2 og balansepost 2.4.

§ 5-18. Andre finansielle eiendeler

(1) Balansepost 2.4.5, 6.4.5 og 8.4.5 skal spesifiseres på de viktigste enkeltbeløp, dersom disse er av vesentlig betydning for vurderingen av årsregnskapet.

§ 5-19. Andre fordringer

(1) Balansepost 3.2 skal spesifiseres på de viktigste enkeltbeløp, dersom disse er av betydning for vurdering av årsregnskapet.

§ 5-20. Forskuddsbetalte kostnader og ikke opptjente mottatte inntekter

(1) Balansepost 5 skal spesifiseres på de viktigste enkeltbeløp, dersom disse er av vesentlig betydning for vurderingen av årsregnskapet.

§ 5-21. Ansvarlig lån

(1) Pensjonsforetaket skal gi følgende opplysninger når det gjelder ansvarlig lånekapital:

- (a) For hvert lån som overstiger 10 prosent av totalbeløpet for den ansvarlige lånekapital:
 - 1) lånets størrelse, den valuta det er oppgitt i, rentesats og forfall, eller opplysning om at det er en evigvarende ansvarlig lånekapital,
 - 2) om det er forhold som eventuelt krever en hurtigere tilbakebetaling og
 - 3) vilkårene for den ansvarlige lånekapital.
- (b) For annen ansvarlig lånekapital skal det gis en summarisk oversikt over betingelsene.

(2) Dersom pensjonsforetaket har opptatt ansvarlig lånekapital i utenlandsk valuta, skal valutakursgevinst eller valutakurstap på slik lånekapital oppgis. Dersom det er inngått sikringsforretning som gjelder ansvarlig lånekapital i utenlandsk valuta skal dette opplyses.

(3) Kostnader i forbindelse med ansvarlig lånekapital i løpet av regnskapsåret skal angis.

§ 5-22. Andre forpliktelser

(1) Balansepost 16.3 skal spesifiseres på de viktigste enkeltbeløp, dersom disse er av betydning for vurderingen av årsregnskapet.

Eiendom

§ 5-23. Investerings eiendom

(1) Det skal opplyses om

- (a) hvilke kriterier som benyttes for å skille investerings eiendom fra eierbenyttet eiendom når klassifiseringen er vanskelig,
- (b) metodene og de vesentlige forutsetningene som er benyttet ved fastsettelse av virkelig verdi, herunder om virkelig verdi ble underbygd av markedsdokumentasjon eller om den i større utstrekning var basert på andre faktorer på grunn av eiendommens art og mangel på sammenlignbar markedsinformasjon, og
- (c) i hvilket omfang den virkelige verdien er basert på en verdsetting foretatt av en uavhengig takstmann med en anerkjent og relevant faglig kvalifikasjon og som nylig har hatt erfaring med lokaliseringen og kategorien av den investerings eiendommen som blir taksert. Dersom det ikke har skjedd noen slik verdsetting, skal det opplyses om dette.

(2) I de unntaksvise tilfellene hvor virkelig verdi ikke kan fastsettes på en pålitelig måte (se nr. 53 i IAS 40), skal det gis:

- (a) en beskrivelse av investerings eiendommen og
- (b) en forklaring på hvorfor virkelig verdi ikke kan fastsettes på en pålitelig måte.

(3) Det skal gis en avstemming mellom de balanseførte verdiene av investerings eiendom i begynnelsen og i slutten av perioden som viser:

- tilgang og avgang,
- netto gevinster eller tap ved justering av virkelig verdi, og
- andre endringer.

(4) Ytterligere opplysninger skal gis i den utstrekning dette er nødvendig for å bedømme de vurderinger som ligger til grunn for regnskapet.

§ 5-24. Eierbenyttet eiendom

(1) Det skal opplyses om

- (a) tidspunktet for verdireguleringen,
- (b) en uavhengig takstmann ble benyttet,
- (c) metodene og de vesentlige forutsetningene som er anvendt for å estimere virkelig verdi,
- (d) i hvilket omfang virkelig verdi beregnes direkte med henvisning til observerbare priser i et aktivt marked eller nylige markedstransaksjoner på armlengdes avstand, eller ble estimert med andre verdisettingsmetoder, og
- (e) verdireguleringsreserven, som viser endringen i reserven i perioden.

(2) Det skal gis en avstemming av balanseført verdi av eierbenyttet eiendom ved begynnelsen og slutten av perioden som viser:

- tilgang og avgang,
- økninger eller reduksjoner som skyldes verdireguleringer,
- avskrivninger, og
- andre endringer.

Foretak i samme konsern og tilknyttede selskap mv.

§ 5-25. Aksjer og andeler i foretak i samme konsern og tilknyttede selskap mv.

- (1) Det skal opplyses om firma, forretningskontor, eierandel og stemmeandel for datterselskap, tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet.
- (2) Pensjonsforetak som innregner og måler datterselskap, tilknyttet selskap eller felles kontrollert virksomhet etter egenkapitalmetoden, skal for hver vesentlig investering og samlet gi følgende opplysninger:
 - Verdi i balansen ved periodens begynnelse
 - +/- Tilgang/avgang i perioden
 - +/- Resultatandel
 - +/- Internfortjenester
 - Utbytte
 - +/- Egenkapitaljustering ført direkte mot egenkapitalen
 - +/- Innbetalt/tilbakebetalt egenkapital i perioden
 - = Verdi i balansen ved periodens slutt
- (3) Annet ledd gjelder tilsvarende for pensjonsforetak som innregner og måler felleskontrollert virksomhet etter bruttometoden.
- (4) Pensjonsforetak som i selskapsregnskapet innregner og måler datterselskap etter IAS 39, skal gi opplysninger i samsvar med § 5-12.
- (5) Pensjonsforetak som innregner og måler tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet etter kostmetoden skal gi opplysninger om tilgang og avgang i perioden.

§ 5-26. Fordringer på og verdipapirer utstedt av foretak i samme konsern og tilknyttede selskaper.

- (1) Ansvarlig lånekapital i datterselskap, tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet skal spesifiseres på hver hovedpost. § 4-3 om sammenligningstall gjelder tilsvarende.

§ 5-27. Virkning av endring av konsernsammensetning

- (1) Ved endring i konsernsammensetningen skal det gis opplysninger som muliggjør sammenligning med tidligere årsregnskap.

Annet

§ 5-28. Andre inntekter

- (1) Resultatpost 13 skal spesifiseres på de viktigste enkeltbeløp, dersom disse er vesentlige for vurderingen av årsregnskapet.

§ 5-29. Andre kostnader

- (1) Resultatpost 14.2 skal spesifiseres på de viktigste enkeltbeløp, dersom disse er vesentlige for vurderingen av årsregnskapet.
- (2) Det skal opplyses om godtgjørelse til revisor og hvordan godtgjørelsen er fordelt på lovpålagt revisjon, andre attestasjonstjenester, skatterådgivning og andre tjenester utenfor revisjonen. Honorarer for andre tjenester utenfor revisjonen skal spesifiseres for vesentlige tjenester. Opplysningene skal også omfatte godtgjørelse til selskaper som revisor har et særskilt samarbeid med.

§ 5-30. Store enkelttransaksjoner

(1) Det skal gis opplysninger om store enkeltransaksjoner som ikke er spesifisert etter andre bestemmelser i denne forskrift.

§ 5-31. Sammenslåing av poster

(1) Poster i oppstillingsplanen som er slått sammen etter § 4-2 skal spesifiseres. § 4-3 om sammenligningstall gjelder tilsvarende.

§ 5-32. Transaksjoner med nærstående parter

(1) Det skal opplyses om transaksjoner med nærstående parter i samsvar med regnskapsloven § 7-30b. Som nærstående part regnes i denne sammenheng alltid selskap eller kommune med pensjonsordninger i pensjonsforetaket.

§ 5-33. Antall ansatte

(1) Det skal opplyses om det gjennomsnittlige antall ansatte i regnskapsåret.

§ 5-34. Ytelser til ledende personer

(1) Pensjonsforetaket skal opplyse om samlet godtgjørelse og andre fordeler som er gitt til de enkelte ledende ansatte og de enkelte medlemmene av valgte selskapsorganer.

(2) Det skal videre gis opplysninger for hver person omfattet av første ledd som har hatt ansettelsesforhold eller verv for pensjonsforetaket i løpet av regnskapsåret spesifisert i samsvar med tredje til sjette ledd.

(3) Opplysninger om godtgjørelse eller honorarer skal minst omfatte:

1. den totale lønn vedkommende har mottatt eller opptjent for tjenester ytt i løpet av regnskapsåret, herunder eventuelle møtehonorarer,
2. godtgjørelse og fordeler vedkommende har mottatt fra foretak i samme konsern,
3. godtgjørelse i form av overskuddsdeling eller bonusutbetalinger og grunnen til at slike ytelser er gitt,
4. betydelig eller vesentlig tilleggsgodtgjørelse for spesielle tjenester utenfor de normale funksjoner for en leder,
5. betalt eller skyldig vederlag til hver tidligere daglig leder og styreleder i regnskapsåret i forbindelse med avslutning av vedkommendes ansettelsesforhold eller verv, og
6. beregnet verdi av totale fordeler i annet enn kontanter som anses som godtgjørelse.

(4) Det skal opplyses om arten og omfanget av forpliktelser til å gi særskilt vederlag ved fratredelse, opphør eller endring av ansettelsesforholdet eller vervet.

(5) Det skal opplyses om lån, forskuddsbetalinger og sikkerhetsstillelser pensjonsforetaket eller andre selskap i konsernet har gitt til personer som omfattet av første ledd, herunder hvilke vilkår som gjelder, avdragsplan, utestående beløp og rentesatsen.

(6) Opplysningene etter paragrafen her og i tilfelle også opplysningene etter § 5-35 første ledd, kan i stedet for i noter gis i en rapport om godtgjørelse til ledende personer. Rapporten skal inngå i årsberetningen.

(7) Når en eller flere opplysninger som nevnt i femte ledd ikke gis fordi pensjonsforetaket ikke har hatt slike utgifter eller forpliktelser, skal det opplyses særskilt om dette.

(8) Bestemmelsene om aksjeverdibasert godtgjørelse i regnskapsloven § 7-31b annet, femte og sjette ledd kommer til anvendelse i den grad de er aktuelle for det enkelte foretak.

§ 5-35. Lån og sikkerhetsstillelse til ledende personer, ansatte mv.

(1) Lån eller sikkerhetsstillelse til fordel for daglig leder og leder av styret skal spesifiseres. For hvert lån skal det opplyses om hvilke vilkår som gjelder, herunder rentesatsen og avdragsplanen.

(2) Det skal gis opplysninger om samlede lån til og samlet sikkerhetsstillelse til fordel for ansatte og medlemmer av styret.

§ 5-36. Kapitaldekning og solvensmargin

(1) Det skal opplyses om pensjonsforetakets kapitaldekning, herunder risikovektet beregningsgrunnlag, netto ansvarlig kapital og kapitaldekningsprosenten. For pensjonsforetakets kapitaldekning gjelder § 4-3 om sammenligningstall tilsvarende.

(2) Netto ansvarlig kapital skal spesifiseres på kjernekapital, ansvarlig lånekapital, annen tilleggskapital samt eventuelle fradrag som må gjøres i brutto ansvarlig kapital. Det skal opplyses om tellende og ikke-tellende andeler av ansvarlig lånekapital og annen tilleggskapital. Forskjellen mellom kjernekapital og balanseført egenkapital skal spesifiseres og forklares.

(3) Beregningsgrunnlaget for ansvarlig kapital skal spesifiseres på enkelte risikovektklasser, jf. forskrift av 22. desember 2006 nr. 1616 om minstekrav til kapitaldekning i forsikringsselskaper, pensjonskasser, innskuddspensjonsforetak og holdingselskap i forsikringskonsern.

(4) Det skal opplyses om pensjonsforetakets solvensmargin, herunder minstekravet til solvensmargin, solvensmargin kapitalen og solvensmargin kapitalens sammensetning. For pensjonsforetakets solvensmargin gjelder § 4-3 om sammenligningstall tilsvarende.

Kapittel 6. Pensjonsforetak med pensjonsordninger uten forsikringselement

Innregning og måling

§ 6-1. Avsetninger i medhold av forsikringsvirksomhetsloven

(1) § 3-2 gjelder ikke.

(2) Avsetninger i medhold av forsikringsvirksomhetsloven kapittel 9, jf. § 7-10 tredje ledd om pensjonskasser og § 8-4 om innskuddspensjonsforetak, skal innregnes som forpliktelse. I de tilfeller der urealiserte gevinster eller tap fra eiendeler i kollektivporteføljen og investeringsvalgporteføljen innregnes i andre resultatkomponenter, skal den tilknyttede justeringen av forpliktelsene også innregnes i andre resultatkomponenter.

(3) Forpliktelsene skal måles i samsvar med forsikringsvirksomhetsloven kapittel 9 med tilhørende forskrift. Beregningene skal hensynta alle opplysninger som foreligger på tidspunktet for avleggelse av årsregnskapet og avsetningene skal være tilstrekkelige til å dekke foretakets totale forpliktelser i henhold til pensjonsavtalene.

Oppstillingsplaner

§ 6-2. Resultatregnskap, balanse mv.

(1) § 4-6 og § 4-7 gjelder tilsvarende så langt de passer.

(2) Innskuddspensjonsforetak skal i oppstillingen av endringer i egenkapital oppgi beløpene for transaksjoner med eiere som handler i egenskap av at de er eiere, med separat presentasjon av fordeling til eiere, jf. § 4-8 første ledd bokstav c.

Noteopplysninger

§ 6-3. Noteopplysninger

- (1) Bestemmelsene i kapittel 5 gjelder tilsvarende så langt de passer.
- (2) Innskuddspensjonsforetak skal gi opplysninger om egenkapital i samsvar med årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper § 5-18 om egenkapital så langt bestemmelsen passer.

Kapittel 7. Avsluttende bestemmelser

§ 7-1. Dispensasjon

- (1) Finanstilsynet kan i det enkelte tilfelle dispensere fra bestemmelsene i denne forskrift.

§ 7-2. Ikrafttreden mv.

- (1) Forskriften trer i kraft fra det tidspunktet departementet bestemmer med virkning for regnskapsår påbegynt 1. januar 2011 eller senere. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift av 27. februar 2001 nr. 188 om årsregnskap m.m. for pensjonskasser.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]